

2023/0264(BUD)

04.10.2023

VÉLEMÉNY

a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság részéről

a Költségvetési Bizottság részére

az Európai Unió 2024. évi pénzügyi évre vonatkozó általános költségvetési
tervezetéről – összes szakasz
(2023/0000(BUD))

A vélemény előadója: Robert Biedroń

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felkéri a Költségvetési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

- A. mivel a nemek közötti egyenlőség az Unió alapvető értéke, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke is rögzít; mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikke rögzíti, hogy „az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására”, megállapítva ezáltal a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének elvét, amely előírja, hogy a nemek közötti egyenlőség dimenzióját minden szakpolitikába és programba be kell építeni a költségvetési eljárás minden szintjén;
- B. mivel a költségvetések nemi szempontból soha nem semlegesek, ezért kidolgozásuk során világos célként kell kitűzni a megkülönböztetésmentességet és azt, hogy mindenkit sikerüljön elérni, illetve egyedi igényeiket kezelni; mivel a Parlament többször felszólított a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), valamint a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (CERV) Daphné ága, valamint egyenlőségi és jogi ága megfelelő finanszírozására, amelyre sürgősen szükség van a nemi alapú erőszak leküzdéséhez és a nemek közötti egyenlőség Unió-szerte történő biztosításához;
- C. mivel a Bizottság továbbfejlesztette a 2021–2027 közötti időszakra szóló többéves pénzügyi keretben a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások nyomán követésére szolgáló módszertant, amelynek középpontjában a szakpolitikák kialakítása és a források elosztása áll, különösen az utólagos nemi szempontú hatásvizsgálat részletesebb szintű bemutatása és a kiadásokról való adatszolgáltatás;
- D. mivel az uniós költségvetésnek – még a személyes, családi és szakmai élet egyensúlyát is figyelembe véve – magában kell foglalnia a magas színvonalú ápolást-gondozást biztosító közszolgáltatásokba történő beruházások növelését, beleértve az óvodák és bölcsődék állami hálózatát, a gyermekek számára szabadidős tevékenységeket biztosító közszolgáltatásokat, a közegészségügyi ellátó hálózatot, valamint a hozzáférhető és színvonalas állami egészségügyi rendszerek és az állami társadalombiztosítási rendszer védelmét, biztosítva azok egyetemességét;
- E. mivel fontos fokozott figyelmet szentelni annak, hogy a nők ki tudják aknázni a gazdaság valamennyi ágazatában rejlő lehetőségeket, ideértve a digitális gazdaságot, az információs és kommunikációs technológiai ágazatot (IKT), valamint a tudomány, a technológia, a mérnöki tudományok és a matematika (az ún. „STEM”) területét;
- F. mivel a jogállamiság be nem tartása Lengyelországban kedvezőtlen hatást gyakorolt a nőkre, a lányokra és az LMBTI-személyekre;
- G. mivel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetére (EIGE) nagyobb mértékű és fenntarthatatlan nyomás nehezedik a megnövekedett munkateher és a kutatás iránti kérelmek miatt, különösen a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség Unió-szerte tapasztalható visszaesésével és az Ukrajnából menekülő nők helyzetével

összefüggésben; mivel az EIGE több ízben is kért nyolc szerződéses alkalmazottat, aminek megállapított általános költsége pontosan 327 500 euróval terhelné a költségvetést; mivel személyzetének növelése lehetővé tenné az EIGE számára, hogy elkerülhesse kritikus tevékenységeinek csökkentését és azt, hogy az emberi erőforrások elégtelensége miatt el kelljen utasítania az uniós intézményektől, szervektől, hivataloktól és ügynökségektől érkező, a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével kapcsolatos technikai segítségnyújtásra irányuló megkereséseket;

- H. mivel a nemek közötti egyenlőséggel, a nők jogaival és az LMBTIQ+-közösséggel szemben egyre nagyobb méretet öltenek az aggasztó reakciók, beleértve a heves transzfóbia terjedését; mivel a gazdasági bizonytalanság hozzájárulhat a nemi alapú erőszak valamennyi formájának növekedéséhez; mivel szükség van az állami, pénzügyi és emberi erőforrások növelésére a szegénység által veszélyeztetett csoportok körében történő beavatkozás, valamint a nőkre, az LMBTIQ+-személyekre, a gyermekekre és fiatalokra, az idősekre, a fogyatékkal élő személyekre, valamint a hajléktalan személyekre nézve különös kockázatot jelentő helyzetek kezelése érdekében;
- I. mivel a szexuális és reprodukciós egészség és jogok a nemzetközi és az európai jog által védett emberi jogok; mivel a Parlament 2022. július 7-i állásfoglalásában felszólított arra, hogy a biztonságos és legális abortuszhoz való jog kerüljön be az Európai Unió Alapjogi Chartájába; mivel az abortusznak a nők által kezdeményezett, az Egészségügyi Világszervezet iránymutatásain alapuló orvosi normákkal összhangban hozott önkéntes döntésnek kell lennie; mivel biztosítani kell az ingyenes, biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférést;
1. hangsúlyozza, hogy a nemi dimenziót teljes mértékben integrálni kell a költségvetési folyamat minden szintjén; felszólít a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés kötelező végrehajtására és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célkitűzések valamennyi uniós programba történő beépítésére, valamint a vonatkozó költségvetési sorok azonosítására, az uniós költségvetés nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulásának hatékony nyomon követésére és valamennyi program és kiadás nemek közötti egyenlőséget szem előtt tartó felülvizsgálatára annak érdekében, hogy a következő többéves pénzügyi keret időszakában el lehessen végezni a szükséges kiigazításokat; megismétli, hogy fel kell gyorsítani a nemek közötti egyenlőség terén elért előrehaladást, többek között a nemek közötti egyenlőséget előmozdító költségvetések és alapok támogatásával, valamint a genderstatistikákkal kapcsolatos befektetések bővítésével; hangsúlyozza, hogy ez döntő fontosságú az Unió számára, amely válságokkal és konfliktusokkal, valamint a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség terén tapasztalható visszaesésekkel néz szembe;
 2. javasolja különösen az anyaság, a gyermekvállalás és a korai gyermekkor védelmének lehetővé tételére irányuló finanszírozás megfelelő programokon keresztül történő növelését; ezért szorgalmazza, hogy az anyák és gyermekek egészsége kapjon kiemelt jelentőséget az Unió 2024. évi költségvetésében; azt ajánlja továbbá, hogy biztosítsanak forrásokat a szoptatás védelmére, elősegítésére és támogatására, ezzel hozzájárulva az Egészségügyi Világszervezet azon célkitűzésének megvalósításához, hogy 2025-re a csecsemők életének első hat hónapjában a kizárólagos szoptatás globális aránya legalább 50% legyen, ami egyéb intézkedések mellett megköveteli a megfelelő időtartamú és díjazású szülési és apasági szabadságot;

3. kéri, hogy a Bizottság biztosítson elegendő költségvetési előirányzatot ahhoz, hogy az Unió és a tagállamok hivatalos közleményei a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő tartalommal készüljenek, lehetőség szerint Braille-írással is;
4. felhívja a Bizottságot, hogy növelje az olyan civil társadalmi szervezeteket támogató költségvetési előirányzatokat, amelyek a nők jogait, a nemek közötti egyenlőséget, az LMBTIQ+-jogokat, valamint Európán belül és azon túl – többek között az ukrainaihoz hasonló konfliktusok során – a társadalmi igazságosságot mozdítják elő; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nők jogaira és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt lehető legjobb hatás biztosítása érdekében el kell érni a kisebb, alulról szerveződő szervezeteket, és ezért üdvözli az ilyen közvetítő szereplőknek szóló pályázati felhívásokat és egyéb pénzügyi támogatásokat; hangsúlyozza, hogy a szexuális és reprodukív egészség és jogok alapvető jogok, és hangsúlyozza, hogy továbbra is fontos finanszírozni az e területen tevékenykedő szervezeteket, például azokat, amelyek megkönnyítik a biztonságos és legális abortuszt nyújtó szervezetek közötti, határokon átnyúló együttműködést; felszólít arra, hogy „az EU az egészségért” program keretében biztosítsanak költségvetési előirányzatokat az olyan, nemekre jellemző állapotok, mint például az endometriózis és a fibróma interszekcionális szempontú kutatására, valamint olyan, határokon átnyúló szolgáltatások nyújtására, amelyek minden polgár számára elérhetővé teszik a biztonságos és legális abortuszt;
5. ismételten aggodalmát fejezi ki a jogállamiság elleni támadások, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nők, illetve az LMBTIQ-személyek jogainak háttérbe szorulása közötti összefüggés miatt; felhívja a Bizottságot, hogy az uniós forrásokhoz való hozzáférés jogállamiságra vonatkozó feltételrendszere révén erősítse meg a jogállamiságot az Unióban, és ezáltal védelmezze az alapvető jogokat és a nemek közötti egyenlőséget; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós támogatások kedvezményezettjeinek fő küldetését, és tartsa vissza a finanszírozást azoktól a szereplőktől, akik az uniós forrásokat az emberi jogok, különösen a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség csorbítására kívánják felhasználni; ezért kéri a Bizottságot, hogy fagyassza be a Lengyelországnak szánt valamennyi forrást mindaddig, amíg a lengyel hatóságok nem tesznek eleget az Európai Unió Bírósága ítéleteinek;
6. felhívja a tagállamokat, hogy védelmezzék a szexuális és reprodukív egészséget és jogokat, és megismétli, hogy az uniós költségvetésnek aktívabb szerepet kell játszania többek között a reprodukív egészséggel kapcsolatos programok és szolgáltatások meglétének és ismertségének biztosításával, egyebek mellett a fogamzásgátlási módszerekhez való szabad hozzáférés biztosítása révén, ezáltal garantálva az egészséghez való alapvető jogot, valamint az önkéntes családtervezéshez szükséges alapvető ellátást és gyógyszereket, különös figyelmet fordítva a reprodukció kérdésére, az anyák és az újszülöttek egészségére, valamint a termékenységi kezelésekre;
7. megismétli, hogy az uniós költségvetésnek aktívabb szerepet kell játszania az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérésére irányuló törekvésekben; ezért szorgalmazza, hogy a költségvetést használják fel olyan intézkedések és projektek támogatására, amelyek célja a nőket és gyermekeket sújtó szegénység felszámolása, a munkaerőpiaci integráció kiszélesítésének és javításának előmozdítása, a nők és férfiak közötti bér- és foglalkoztatási egyenlőtlenségek megszüntetése, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és maga az ellátás javítása, valamint a nők, gyermekek és fiatalok elleni

erőszakkal szembeni küzdelem;

8. emlékeztet, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) fontos szerepet játszik az Unión belüli nemi egyenlőtlenségek mértékének és okainak megértésében és kezelésében, különösen a nők jogainak háttérbe szorulásával és a konfliktusokhoz kapcsolódó, gazdasági és egészségügyi válságokkal összefüggésben; emlékeztet arra, hogy az EIGE állandó problémákat tapasztal a létszámhiánnyal kapcsolatban, amelyeket súlyosbított a technikai segítségnyújtás iránti kérelmek számának abból eredő ugrásszerű növekedése, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése prioritássá vált a 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiában szereplő valamennyi uniós szakpolitikában és kezdeményezésben; felhívja a Bizottságot, hogy legalább 327 500 eurót különítsen el az EIGE számára, hogy az EIGE felvehesse azt a nyolc szerződéses alkalmazottat, akikre szüksége van megbízatásának teljesítéséhez, ami azt jelenti, hogy további finanszírozásra és további személyzetre van szükség az EIGE kutatási kapacitásának javításához, adatgyűjtési és -elemzési tevékenységeinek bővítéséhez, valamint innovatív eszközök és módszerek kifejlesztésének támogatásához az Unióban a nemek közötti egyenlőtlenségek hatékony kezelése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a jelenlegi személyzet megfelelő egyensúlyban legyen a munka és a magánélet között; hangsúlyozza, hogy az EIGE szerződéses alkalmazottakra vonatkozó kérése költségvetési előirányzatokon alapul, és csak a megbízatásának végrehajtásához és az érdekelt felei igényeinek kielégítéséhez szükséges minimális szintet biztosítja;
9. emlékeztet arra, hogy az Unióban minden harmadik nőt érint a nemi alapú erőszak, amelynek becsült gazdasági költsége évi 290 milliárd euró¹; további folyamatos finanszírozást kér a CERV program egyenlőségi és jogi ága és a Daphné program számára az Unión belüli nemi alapú erőszak valamennyi formája elleni fellépés érdekében, ami többek között a nők és lányok elleni erőszak és szexuális erőszak, illetve a családon belüli erőszak egyéb formáinak megelőzéséről és leküzdéséről szóló európa tanácsi egyezmény hatékony végrehajtása keretében valósul meg; hangsúlyozza azt a követelményt, hogy a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program egyenlőség, jogok és a nemek közötti egyenlőség ága és Daphné ága számára elkülönített források legalább 40%-át a nemi alapú erőszak valamennyi formájának minden szinten történő megelőzését és leküzdését célzó tevékenységekre, legalább 15%-át pedig olyan tevékenységekre kell fordítani, amelyek előmozdítják a nők jogainak teljes körű gyakorlását, a nemek közötti egyenlőséget, beleértve a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, a nők társadalmi szerepvállalásának növelését és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését;
10. elkeserítőnek tartja a nemi alapú erőszak ragályát, amely nemcsak Európát, hanem az egész világot megfertőzte; kiemeli, hogy a fegyveres konfliktusokban a nők aránytalan következményeket szenvednek el, beleértve a konfliktushelyzetben elkövetett nemi alapú erőszakot, szexuális erőszakot, valamint a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelmet; felhívja a Bizottságot, hogy növelje a nők jogait Európában és Európán kívül előmozdító civil társadalmi szervezetek, köztük a nemi alapú erőszak elleni küzdelemmel foglalkozó szervezetek, ezen belül is a nőjogi szervezetek, az LMBTIQ+-szervezetek és a konfliktushelyzetben elkövetett nemi alapú erőszak

¹ <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/costs-gender-based-violence-european-union>

áldozatainak szolgáltatásokat és támogatást nyújtó szervezetek számára elkülönített költségvetési előirányzatokat; felhívja a Bizottságot, hogy növelje a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz költségvetési előirányzatait, különösen a konfliktushelyzetben elkövetett nemi alapú erőszak megelőzésével foglalkozó és a túlélők számára támogatást nyújtó civil társadalmi szervezetek finanszírozása érdekében, beleértve a konfliktushelyzetben elkövetett nemi alapú erőszak megelőzését célzó fellépéseket és szervezeteket, és további előirányzatokat használjanak fel a civil társadalmi szervezetek képzésére kapacitásuk növelése céljából, valamint a bűnüldöző szervek ilyen esetek kezeléséhez szükséges képzésének biztosítása érdekében;

11. kiemeli, hogy bármilyen egyenlőségi stratégiának kezelnie kell a nők elleni erőszak minden formáját, beleértve a nők szexuális és reprodukciós egészségének és jogainak korlátozását és azok megsértését; megismétli, hogy prioritásként kell kezelni az egészségügyi ellátáshoz és a közszolgáltatásokhoz, ezen belül az erőszak áldozatává vált nők számára az terhességmegszakításhoz és a pszichológiai támogatáshoz való hozzáférést;
12. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az európai strukturális és beruházási alapokat, így például az Európai Szociális Alap Pluszt (ESZA+) felhasználják arra, hogy előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget, a nők foglalkoztatását és a munkaerőpiachoz, a gyermekgondozáshoz és a tartós ápolási-gondozási lehetőségekhez való hozzáférést, különös tekintettel a nemek közötti bérszakadéokra, amelynek átlagos mértéke 14% az Unióban; hangsúlyozza, hogy költségvetési előirányzatokra van szükség a nők vállalkozói tevékenységének és gazdasági függetlenségének támogatása, valamint egy olyan progresszív megközelítés előmozdítása érdekében, amely uniós programokon és alapokon, például az Európai Szociális Alapon keresztül biztosítja és ösztönzi a nők hitelhez, tőkefinanszírozáshoz, kockázatitőke-befektetőkhez, üzleti angyalokhoz és befektetőkhez való hozzáférést; kéri az ESZA+ költségvetésének bővítését az EaSI ág finanszírozásának növelése érdekében; hangsúlyozza a kohéziós politika fontosságát a nemek közötti egyenlőség előmozdításában, és üdvözli, hogy az ESZA+, az ERFA és a Kohéziós Alap esetében beépítették a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások nyomonkövetési rendszerét, amely lehetővé teszi a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos beruházások jobb figyelemmel kísérését;
13. kiemeli, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a stratégiai beruházásokra és a fenntartható növekedésre az Unióban és a tagállamokban a gazdasági kohézió javítása és a – különösen a legkülönbébb helyzetű és háttérű fiatal nőket és lányokat támogató – munkahelyteremtés érdekében; kiemeli a magas színvonalú közszolgáltatásokba, többek között az egészségügyi ellátásba és a szociális infrastruktúrába történő beruházások fontosságát a társadalmi és egészségügyi válságok kezelése, a társadalmi reziliencia kiépítése és az egyenlő értékű munkáért járó egyenlő bér biztosítása szempontjából; hangsúlyozza a minőségi munkahelyek létrehozásának fontosságát ezekben az ágazatokban, amelynek célja a kevésbé szén-dioxid-intenzív társadalomra való igazságos átmenet megvalósítása;

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	19.9.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 26 - : 6 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Abir Al-Sahlani, Laura Ballarín Cereza, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Martin Hojsík

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁGBAN**

26	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

6	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi
NI	Livia Járóka

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás